

VOLK GERED!

Een noodshot had de bevolking van het visschersdorp doen opspringen in het holle van den nacht. Ze kenden dat geluid, en ze wisten wat het betekende, want allen leefden van de zee en op de zee; allen bestreden den grooten oceaan, en ontroofden hem de visschen, die hij zorgvuldig verborgen hield; allen tartten zijn woede als hij met groote golven en grimmig schuim zijn eigendom verdedigde, en allen hadden ondervinding van zijn macht en zijn toorn. Zulk een noodshot, de meesten hadden het zelf wel gelost, als de vijand, dien ze zonder ophouden bekampten, hun te machtig werd. En ze hadden ook steeds antwoord gekregen op hun oproep tot de bewoners der kust.

Want allen, die de zee bevaren, zijn bondgenooten, trouwe bondgenooten. O ja, bondgenooten kibbelen wel eens en twisten wel eens, en dikwijls is er strijd tusschen de visschers van verschillende nationaliteit, en dikwijls bevechten zeelieden elkander in de haven. Doch dat is slechts, als de groote gemeenschappelijke vijand zich kalm houdt of buiten zicht is. Zoodra hij echter zijn toornige stem verheft, en zijn rollende golven als krijgsheren ten aanval zendt, dan is al wat zee bouwt, één; dan vervalt alle verschil van ras en natie, en blijft slechts één streven: weerstand bieden aan het geweld der zee. Ze weten het wel, dat de zee machtiger is dan het visschershulkje, machtiger dan de kracht van den stoutsten zeeman, en daarom steunen ze elkander, en snellen ter hulpe, waar een zwakke bedreigd wordt.

En de bewoners van het visschersdorp zijn in den nacht ter hulpe getogen. Dat de wind op de kust stond, hebben ze wel gevoeld; de wind aan het zeestrand jokt niet; hij werpt met zilt schuim en scherp zand, — doch zij hebben het niet geacht. Dat de duisternis zwaar was, hebben ze wel gezien; geen ster drong door de wolken, doch de witte koppen der golven waren zichtbaar en wezen hun den weg, en de geoeffende oogen ontdekten op die lichtere vlakke tegen den donkerder hemel het schip, dat in nood was, en waar nog eens een schot dreunde; — zij hebben niet gearzeld. Bij de flikkering van dat schot hebben ze gezien, dat het schip op de zandbank zat, en het stond hun voor den geest, alsof ze 't met hun oogen zagen: dat schip zat vast, maar werd door de golven geslagen; dat schip moest uit elkander slaan, en de mannen op dat schip hadden niet anders dan den dood voor oogen.

Toen hebben de mannen van de kust niet meer gedacht aan de zoete rust in hun woning; niet meer gedacht aan eigen leven, dat toch dierbaar is — welk krijgsman denkt aan eigen leven! — niet geluisterd naar vrouw en kind... ja wel geluisterd, want de zeemansvrouw is heldin en spoort haar man aan ter redding: zij is krachtige bondgenoot in den strijd tegen de zee, want ze weet het, ook eigen man bedreigt voortdurend hetzelfde gevaar, waarin thans die vreemden verkeerden, en slechts gemeenschappelijke strijd kan overwinning geven.

En ze zijn gegaan, de helden der zee. Ze hebben de riemen gegrepen in ijzeren vuist; ze hebben geworsteld tegen de golven; lijnrecht door de branding hebben ze de boot in zee gedreven, en ze hebben geroeid met al de kracht, die in hen was, tot ze het gestrande vaartuig bereikten. En ze hebben het touw gegrepen, door de schipbreukelingen hun toegeworpen, en langs dat touw is de een na den ander tot hen geklauterd, hangende in het koude water, overdekt door de golven dikwijls, maar volhardend om 's levens wil. En toen ze hoorden, dat

er nog een oude en een zwakke aan boord waren, niet in staat zichzelf te helpen, zijn de kloeksten van hen zelf langs het reddingstouw naar het wrak geworsteld en hebben met bovenmenselijke kracht den vijand de prooi ontrukkt, waarvan hij zich reeds zeker waande.

Toen heeft de zee het opgegeven. De dag is aangebroken, en de wind heeft zich gelegd, de golven zijn kalmer geworden. De terugtocht is minder zwaar dan de heenreis; de reddingboot komt aan land; door het water wadend kunnen allen den vasten wal bereiken, en de oude en de zwakke, voor wie de inspanning te groot zou zijn, worden liefderijk gedragen op sterke armen en gewillige schouders. Met het bewustzijn der overwinning keeren allen terug naar de wachtende schare op den oever: het volk is gered!

En het schip dan? En de lading? Nog enkele uren, dan zullen planken en stukken hout getuigen van de woede der golven, dan zullen stukken wrakhout ver langs het strand toonen, hoe weinig het sterke werk der menschen bestand is tegen de groote kracht der losgebroken elementen; dan zullen kisten met doorweekte en bedorven koopmansgoederen aanspoelen en te pletter worden geslagen met groot verlies.

Doch wie denkt aan dat verlies? Heeft dat schip, heeft die lading waarde, vergeleken bij de waarde van een menschenleven? Wat dat schip, wat die lading heeft gekost, kan uitgedrukt worden in guldens en centen; kunt ge ook zeggen, wat een menschenleven waard is?

Onze zeelieden beseffen dat. Ze mogen ruw zijn in hun manieren, er mogen tusschen de vele vrome zeelieden vele goddeloozen zijn, wier woorden lasterlijk, wier daden schuldig zijn, toch hebben allen ten slotte ontzag voor God. Of duidelijker uitgedrukt: er is geen zeeman, die, als hij nadenkt, als hij in gevaar is, als de macht van storm en wind rondom hem dreigt in verschrikkingen, niet zijn hoofd buigt in erkenning van een hoogere Macht dan die der zee, niet zich bewust is van het bestaan en van de macht en het recht van God. Dat doet hem vreezen in zulke oogenblikken; dat doet den spotter bidden om behoudenis van het leven, om redding van de ziel, al is het hem niet bewust, op welke wijze een menschenziel gered wordt. Want zoovelen, die gaarne als het moet redders zijn, kennen den Redder niet, die eenmaal wandelde op de golven.

Doch het bewustzijn van Gods bestaan doet den zeeman de waarde tevens gevoelen van een menschenleven, door den God des levens geschapen en daarom van onberekenbare waardij.

Er zijn tijden geweest, waarin het leven van een mensch licht werd geacht, tijden van barbaarsheid en woestheid, waarin menschen bij duizenden werden gedood in den krijg niet alleen, maar waarbij menschenlevens werden opgeofferd om te voldoen aan de luimen van een vorst, of aan de begeerte van een volksmenigte, die zich wilde verlustigen in de laatste stuiptrekkingen van een medemensch; tijden waarin het eindigen van een leven een schouwspel was, waarnaar men keek met genot.

Ik vrees wel eens, dat zulke tijden van ruwheid en barbaarsheid weer naderen. Hoe weinig schokt het ons genotzuchtig geslacht meer, wanneer berichten ons bereiken van rampen en ongelukken, waarbij tientallen, honderdtallen levens in een oogenblik worden afgesneden. Onze moderne middelen van vervoer, onze mijnen en fabrieken, hoeveel slachtoffers maken ze jaar op jaar; zoóveel dat we er ten slotte niet meer van ontroeren.

Komt dat van de gewoonte? Of komt het, dat er onder ons zoo weinig vreeze Gods is? „Laat ons eten en drinken, want morgen zullen we sterven!” En sterven is niets! Als er maar genoeg te eten en te drinken blijft.

Onze redders weten beter. Het schip moge weg zijn, de lading verloren; dat verlies telt niet mee. Het volk is gered, en in de blijdschap over die winst wordt alle verlies vergeten.

A. L.

